

DZIECI Z RODZIN ZASTĘPCZYCH W DOBIE PADNEMII COVID-19

*-prelegent Małgorzata Rzeźnik ,
Kierownik Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej*

Jednym z obszarów działania oraz zapewnienia pomocy i wsparcia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie jest **piecza zastępcza**.

➡ W powiecie opoczyńskim na chwilę obecną wsparciem objętych jest **59 rodzin zastępczych**, w których przebywa łącznie **88 dzieci**.

Podjęty temat panującej obecnie pandemii COVID -19 nie ominął także tej sfery, którą zajmuje się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie. W rozwinięciu przedstawimy Państwu problemy z jakimi borykały się nasze rodziny zastępcze, a także zastosowane działania, które pozwoliły nam bez większych przeszkód współpracować i funkcjonować w czasie pandemii.

Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu opoczyńskiego

dane własne PCPR w Opocznie

Lp.	Rodziny zastępcze	Liczba rodzin
1.	Spokrewnione	37
2.	Niezawodowe	15
3.	Zawodowe w tym specjalistyczne	6
4	Zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1
RAZEM		59

Czas epidemii zaskoczył nas wszystkich. Z dnia na dzień zmuszeni zostaliśmy do dokonania zmian w swoim życiu, a to co dotychczas było normą, stało się często nieosiągalne. Szczególnie trudnym momentem w pierwszych miesiącach pandemii był okres **odizolowania, rezygnacji z pasji, zainteresowań, spotkań z bliskimi i znajomymi**. Opiekunowie zastępczy, podobnie jak inni rodzice, prócz dotychczasowych codziennych obowiązków, musieli stać się „nauczycielami” dla swoich podopiecznych, co było dla nich nie lada wyzwaniem. Ich domy przekształciły się w centra edukacji, rehabilitacji oraz rekreacji i zabawy.

Pandemia COVID wprowadziła całkowite zmiany w funkcjonowaniu właściwie wszystkich sfer życia rodzin zastępczych. W dalszej części prezentacji przedstawimy Państwu największe problemy z którymi musiały się zmierzyć rodziny zastępcze, a także pracownicy naszej instytucji.

**PROBLEMY ZWIĄZANE
Z FUNKCJONOWANIEM DZIECI
W PIECZY ZASTĘPCZEJ
W OKRESIE PANDEMII COVID-19**

IZOLACJA

Jednym z największych problemów z którymi borykała się młodzież oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej w okresie pandemii była wszechobecna **izolacja**.

Fakt pobytu na niewielkiej przestrzeni dzieci i młodzieży z różnymi problemami emocjonalnymi, połączony z zamknięciem i odizolowaniem od innych rówieśników, osób bliskich, spowodował liczne kryzysy i konflikty.

EDUKACJA ZDALNA

Kolejnym bardzo dużym wyzwaniem dla osób sprawujących pieczę zastępczą wśród licznych codziennych obowiązków stała się - **zdalna edukacja**. Konieczna stała się codzienna motywacja wychowanków do nauki zdalnej oraz do odrabiania lekcji, często spędzania wielu godzin przed monitorami komputerów. Organizacja nauki zdalnej w tym samym czasie dla kilkorga podopiecznych, a niejednokrotnie w rodzinach zastępczych również dla własnych dzieci, była bardzo istotnym problemem.

Z relacji rodzin zastępczych wynika, iż większość dzieci wymagało ciągłego wsparcia przy odrabianiu lekcji ponieważ edukacja zdalna szczególnie na etapie początkowej edukacji przerosła możliwości niejednego ucznia.

BRAK KONTAKTÓW Z NAJBLIŻSZYMI

Jedną z podstawowych zasad dotyczących utrzymywania prawidłowych relacji między rodziną zastępczą i rodzicami biologicznymi dziecka jest umożliwienie im ciągłości kontaktów ze swymi dziećmi, które nie pozostają po ich opiece. W normalnych okolicznościach przestrzeganie tej zasady nie budziłoby żadnej wątpliwości, jednak w sytuacji epidemii oraz wobec wszechobecnego niebezpieczeństwa zarażenia się SARS-CoV-2, diametralnie zmieniło się postrzeganie rodzin zastępczych w tej kwestii.

W zaistniałych okolicznościach, kiedy bezpośredni kontakt dziecka z rodzicami biologicznymi był szczególnie ograniczony, rodziny zastępcze stawały niejednokrotnie na wysokości zadania i umożliwiały porozumiewanie się „na odległość” przez Internet (Skype, wideokonferencja, czat) jak i poprzez rozmowy telefoniczne.

BRAK OSOBISTEGO WSPARCIA KOORDYNATORÓW RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ POZOSTAŁYCH PRACOWNIKÓW PCPR W OPOCZNIE

Praca organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oparta była dotychczas głównie na bezpośredniej, osobistej relacji, komunikacji z rodzinami zastępczymi i dziećmi umieszczonymi w rodzinach zastępczych.

Stan epidemii całkowicie ograniczył i przeorganizował tą pracę, dodatkowo częściowe ograniczenie załatwiania spraw w siedzibie PCPR spowodowało brak możliwości pozyskiwania informacji od rodzin zastępczych, a tym samym przekazywania im odpowiedniego wsparcia.

**DZIAŁANIA PCPR W OPOCZNIE
UKIERUNKOWANE
NA WSPARCIE RODZIN I DZIECI
UMIESZCZONYCH
W RODZINACH ZASTĘPCZYCH
W DOBIE PANDEMII**

Udział w projekcie pn „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

W związku z pojawieniem się możliwości uczestnictwa w projekcie „*Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19*” powiat opoczyński podjął decyzję o zaangażowaniu się w działania w ramach tego projektu.

Celem szczegółowym projektu było wsparcie dzieci, rodzin zastępczych, pracowników pieczy instytucjonalnej w sytuacji zagrożenia epidemią choroby COVID-19. Działania projektowe szczególnie ukierunkowano w ramach pomocy w organizacji zdalnego nauczania poprzez wsparcie w formie zakupu **sprzętu komputerowego, urządzeń wielofunkcyjnych, sprzętu audiowizualnego** (tj. tablice multimedialne z projektorem, telewizory, odtwarzacze DVD)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie

Fundusze Europejskie Wzrost Edukacja Rozwój | Rzeczpospolita Polska | Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

„Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

Powiat Opoczyński przystąpił do projektu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej współfinansowanego ze środków EFS pod nazwą „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19” realizowanego w okresie od 25.05.2020r. do 31.08.2020r. Dla województwa łódzkiego zaplanowano w ramach tego projektu 9 482 694 zł.

Priorytetem projektu jest wsparcie dzieci z pieczy zastępczej skierowanego na realizację obowiązku szkolnego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w tym zakup:

- laptopów,
- komputerów stacjonarnych,
- oprogramowania i sprzętu audiowizualnego

Ponadto przewidziany jest zakup środków ochrony indywidualnej i wyposażenia do bezpośredniej walki z epidemią

- zakup maseczek,
- rękawiczek,
- środków dezynfekcyjnych,
- zakup wyposażenia do organizacji miejsc izolacji/kwarantanny dla dzieci z pieczy zastępczej.

Z ramienia Samorządu Powiatu za realizację zadania odpowiedzialne będzie jako organizator pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie. Złożono wniosek na kwotę 256 970,000 zł. Dofinansowanie zostało przyznane w pełnej wysokości. Termin wykorzystania dofinansowania przez Powiat planowany jest na dzień 15.10.2020r.

Pomocą zostanie objętych **42 wychowanków 4 placówek opiekuńczo-wychowawczych** w tym 2 prowadzonych przez Powiat i 2 na zlecenie Powiatu oraz 88 **dzieci** przebywających w rodzinach zastępczych.

Ponadto w ramach tego samego projektu dla bezpiecznej realizacji zadań przez rodziny zastępcze zakupiono **środki ochrony indywidualnej**, tj. maseczki, rękawiczki, środki dezynfekujące. Diagnozę potrzeb w ww. zakresie, a także bezpośrednią pracę związaną z przekazywaniem w/w środków dokonywali pracownicy Zespołu Pieczy Zastępczej PCPR w Opocznie.

W ramach projektu „*Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19*” Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie otrzymało środki finansowe z przeznaczeniem na ww. cele w kwocie **256 970,00 zł.**

 Ze wsparcia skorzystało ogółem **225 osób**, w tym:

- 33 rodziny zastępcze spokrewnione,
- 12 rodzin zastępczych niezawodowych,
- 7 rodzin zastępczych zawodowych,
- 4 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze

(2 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu rodzinnego i 2 nowo utworzone Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego i Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu interwencyjno socjalizacyjnego).

Udział w projekcie pn „CUŚ - Centrum Usług Środowiskowych” na rzecz mieszkańców powiatu opoczyńskiego

Kolejnym kluczowym działaniem opierającym się na wsparciu dzieci z rodzin zastępczych w okresie pandemii COVID-19 jest możliwość udziału podopiecznych w korepetycjach z przedmiotów sprawiających widoczne trudności edukacyjne.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Opuszczone

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt „CUŚ - centrum usług środowiskowych na rzecz mieszkańców powiatu opoczyńskiego” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Fundacja „Dla dla Potrzebujących” jest realizatorem projektu konkursowego pn. „CUŚ - Centrum Usług Środowiskowych na rzecz mieszkańców powiatu opoczyńskiego” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Partnerem Włodacym realizacji projektu jest Fundacja „Dla dla Potrzebujących”, pozostali partnerzy to: Powiat Opoczyński, Gmina Działowa, Gmina Paradyż, Gmina Żarnów, Medyczna Rodzina Węglów Sp. z o.o., Fundacja „Uśmiech Dziecka to nasz cel” oraz Spółdzielnia Socjalna „Promyk Nadziei”.

Cel projektu:

1. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze
3. Kluby seniora
4. Płatowki wsparcia dziennego
5. Usługi w ramach opieki paliatywnej / hospicyjnej
6. Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego
7. Korepetycje dla dzieci przebywających w placówce zastępczej
8. Poradnictwo specjalistyczne

Wartość projektu: 10 395 057,20 zł, w tym:
- dofinansowanie - 8 636 254,20 zł
- wkład własny Partnerów - 1 558 803,00 zł

Czas trwania projektu: od 1 marca 2020r. do 28 lutego 2023r.

Adres biura projektu:
Fundacja „Dla dla Potrzebujących”
ul. Wyrzyskiego 15A
tel. 600 513 790
e-mail: dla_dla_potrzebujacych@wp.pl
www.dladlapotrzebujacych.pl

Szczegółowych informacji udziela:
Koordynator Projektu: Agnieszka Nalewczynska tel. 515 355 004

Projekt CUŚ zapewnia podopiecznym rodzin zastępczych w dalszej kolejności wsparcie logopedy, pedagoga, oraz zajęcia na Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” w Opocznie.

- Łącznie z korepetycji korzysta 39 dzieci,
- zajęcia z logopedą – 8 dzieci,
- wsparciem pedagoga objętych jest – 20 dzieci,
- natomiast na zajęcia na basenie uczęszcza – 10 dzieci.

PRACA ZDALNA KOORDYNATORÓW I POZOSTAŁYCH PRACOWNIKÓW PCPR W OPOCZNIE

Dotychczasowa praca koordynatorów została przeorganizowana i dostosowana do panujących warunków epidemicznych. Pomimo obostrzeń, jeżeli tylko było to możliwe, a też i konieczne, koordynatorzy, przestrzegając wszelkich zasad bezpieczeństwa i zaleceń w warunkach pandemii, wykonywali swoją pracę w terenie, odwiedzając rodziny w środowiskach ich zamieszkania lub spotykając się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie. Dodatkowo podczas posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej ograniczono możliwość zapraszania osób zaangażowanych we współpracę z rodzinami zastępczymi, aby ograniczyć w jak największym stopniu możliwość zakażenia.

POGOTOWIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE DLA RODZIN I DZIECI Z PIECZY ZASTĘPCZEJ

Od momentu ogłoszenia stanu epidemii w naszym kraju, a tym samym w sytuacji, kiedy ograniczone zostały działania pracowników PCPR w Opocznie powstał pomysł na uruchomienie „**Mobilnego Pogotowia Psychologiczno-Pedagogicznego**” – nazwa sama w sobie wskazywała, że objęte zostaną wsparciem osoby/dzieci, które z powodu długotrwałej izolacji bądź jakichkolwiek kłopotów związanych z pandemią COVID-19 potrzebują szybkiego wsparcia psychologa lub pedagoga.

Z możliwości tej korzystały szczególnie dzieci, którym doskwierała długotrwała izolacja. Zdarzały się także przypadki kiedy o pomoc prosili dorośli - rodzice zastępczy, którzy z powodu natłoku spraw osobistych, a dodatkowo przytłoczeni zdalną edukacją dzieci nie radzili sobie w sytuacjach dla nich trudnych.

Ten innowacyjny pomysł, który powstał na rzecz wsparcia dla osób potrzebujących w okresie pandemii, posłużył także pozostałym mieszkańcom terenu powiatu opoczyńskiego, którzy licznie zgłaszali się do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie z prośbą o wsparcie.

**Na zakończenie dla rzeczywistego odzwierciedlenia życia w czasie epidemii,
poprosiliśmy opiekunów zastępczych sprawujących pieczę zastępczą na terenie
powiatu opoczyńskiego o podzielenie się swoimi odczuciami i doświadczeniami**

...

***„Jak to jest być rodzicem zastępczym
w czasie epidemii?”***

„Czas pandemii i narodowej kwarantanny dla naszej rodziny jest wyjątkowy. To okres, w którym nareszcie mieliśmy dla siebie czas, mogliśmy przebywać z sobą, cieszyć się sobą i uczyć się siebie nawzajem. Na szczęście nie dotknęła nas choroba. Życie w izolacji przyniosło nam wytchnienie od zabieganej rzeczywistości i skoncentrowanie się na rzeczach ważnych. Jednak ograniczenia, w jakich przyszło nam żyć przez ten rok, powodowały wiele trudności, szczególnie związanych z organizacją nauki i pracy zdalnej. Musieliśmy zmienić lub doprecyzować zasady panujące w domu, zabezpieczyć sprzęt elektroniczny i materiały do nauki. Wyzwaniem stały się proste rzeczy- zakupy, wizyty lekarskie oraz kontakt z przyjaciółmi i najbliższymi. Musieliśmy znaleźć nowe rozwiązania i nauczyć się z nich korzystać. Mimo trudów i zmęczenia czas pandemii zbliżył wszystkich domowników do siebie.”

(Rodzina zastępcza zawodowa – 3 dzieci w wieku przedszkolnym)

„Początki pandemii były nawet wesołe, dzieci cieszyły się, że będą miały lekcje przed komputerem, dłużej będą mogły pospać, szybciej lekcje odrobić i mieć czas na zabawę. Jednak z czasem sytuacja zaczęła się wymykać nam spod kontroli, dlaczego? Ponieważ My Rodzice nigdy nie przykładaliśmy większej uwagi do znajomości komputera, Internetu i tych wszystkich sprzętów. Czas edukacji zdalnej dał nam się we znaki, co kilka minut słyszeliśmy krzyki „Ciocia! nie słychać!!” więc odkładaliśmy swoje sprawy i próbowaliśmy naprawiać, pomagać... i tak biegaliśmy na górę do starszych dzieci, młodsze na dole się bawiły. I tak po tygodniu pomyśleliśmy..., „dlaczego nie zbudowaliśmy parterowego domu?”, mieliśmy dosyć biegania po schodach. Był to dodatkowo dla nas wszystkich bardzo ciężki okres ponieważ wszyscy byliśmy zamknięci w domu, musieliśmy nauczyć się żyć ze sobą 24h/dobę. Najgorsze było jednak to, że dzieci nie miały możliwości spotykania się z rodzicami biologicznymi, maluchy bardzo się tym przejęły. Zaczął się bunt, złość, nerwy, płacz jeszcze większa tęsknota niż wcześniej. Mimo iż dzieci były z dala od swoich rodzin, to dzieci widywały się z rodzicami przez Skype’a...

. . .Później przyszedł czas kiedy wszyscy zaczęliśmy się bać o swoje zdrowie, a nawet życie. Mielśmy niestety tą „przyjemność” zachorować na COVID-19, na szczęście szczęśliwie udało nam się wyjść z tego bez szwanku, jednak zmęczenie psychiczne i fizyczne spowodowało, że nie byliśmy w stanie pełnić swoich obowiązków w 100% pomagali nam znajomi i najbliższa rodzina, byliśmy wykończeni...

Może teraz pół żartem, pół serio... w naszej rodzinie zastępczej mamy dzieci, które nie wybrzydzą w jedzeniu wręcz uwielbiają jeść!!!

Więc kiedy przychodził czas zakupów, czułam że, jadę na „wielką wyprawę”! Na zakończenie mogę powiedzieć, że cała ta sytuacja wymagała od nas dużo kreatywności i wysiłku ☺,,

(Rodzina zastępcza zawodowa – 3 dzieci w wieku przedszkolnym, 2 dzieci w wieku szkolnym)

ZAKOŃCZENIE

Choć nikt nie jest w stanie przewidzieć wszystkich konsekwencji pandemii COVID-19, po roku jej trwania jesteśmy już w stanie zacząć opisywać daną rzeczywistość w której się znaleźliśmy. Zebrane informacje i doświadczenia pozwalają nam spojrzeć z różnych perspektyw na to co się wokół nas wydarzyło, jaki miała ona wpływ zarówno na funkcjonowanie instytucji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, a także rodzin zastępczych objętych naszym wsparciem. W niektórych przypadkach jak widać można upatrywać jej pozytywnych aspektów, jednakże w większości są to negatywne skutki, których efekty będziemy mogli zauważyć dopiero za jakiś czas.

Na chwilę obecną wiemy iż realizowane działania poskutkowały i możemy z nadzieją patrzeć w przyszłość licząc, że niedługo wszyscy wrócimy do życia „sprzed pandemii”.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

